

Tema 3: Identitet og online-socialisering

Relevante fagbegreber: Identitet, online-socialisering, kulturmøder, kildekritik, etik

Relevante fag: Dansk, samfundsfag, psykologi, mediefag, kristendomskundskab/religion, og billedkunst, samt tværfaglige projektuger og opgaver

Unge bruger megen tid på nettet og har adgang til et ubegrænset matrix af fortællinger og udlægnings af, hvordan verden hænger sammen og liv leves rundt omkring i verden. Kommunikation og socialisering i dag bliver i stigende grad designet med fokus på 'et tredje publikum': Man uploader eller snapper billeder af sig selv med tanke på, hvordan det opfattes hos 'det tredje publikum', som kan være venner, kærester, fjender eller ukendte publikummer, som man mere eller mere bevidst henvender sig til –og man er potentielt altid 'på': Filmer du nu?

Formål med opgaverne i dette tema

- At skabe en metabevindsthed om fremstillinger på nettet, som man skal lære at afkode med tanke på publikum, validitet, kildekritik, og formål med kommunikationen, samt effekt af kommunikationen for 'det tredje publikum'.
- At skabe en metabevindsthed om fremstilling af de unge selv på diverse medier og sociale kommunikationsplatforme.
- At skabe genrebevidsthed.
- At facilitere en nuanceret opfattelse af de mennesker, der toner frem i videoerne. De er ikke 'bare' børnesoldater. Hvem er de mon? Hvad har de oplevet? Hvad drømmer de om? Hvad gør dem glade, kede af det og frustrerede? Holder de af sig selv? Hvor vil de gerne hen i livet?

En fortælling om Bosco

(Bosco har i "Drømme om fremtiden" en rød undertrøje på og snakker om fremtiden)

Den dag Bosco blev kidnappet af LRA, havde Boscos mor bedt ham om at gå ud i marken og grave grøntsager op, så de kunne få noget at spise. Bosco var 10 år på det tidspunkt, men vidste at mange af hans venner fra Acholiland var forsvundet på den måde. Bosco protesterede, men hans mor insisterede. Den eftermiddag blev Bosco kidnappet og tilbragte to år i bushen med LRA. Bosco var rigtig god i skolen og efter kidnapningen fandt LRA ud af, at Bosco var en af dem, der havde fået en skolegang. Det er der mange børn i Acholiland, der ikke har, fordi deres forældre ikke har råd til de private skoler og ikke stoler på de billigere skoler, som staten er ansvarlige for. Konflikten mellem acholierne i nord og regeringen i det centrale Uganda kan altså også mærkes i de daglige

valg, acholierne tager om skolegang. Om hvor de skal købe medicin, hvilke aviser de køber; den der skriver positivt om præsidenten – eller den, der skriver mere kritisk?

I bushen hos LRA blev Bosco som 10-årig sat til at tage imod de sårede soldater, som bevægelsen bragte hjem fra slagmarken, hvor de kæmpede mod regeringstropperne. Bosco tilså de sårede soldater, som i mange tilfælde var børn på Boscos alder. 10-12-årige børn ”har den perfekte alder til at kæmpe i krig; de behøver ikke bukke sig sammen, men kan løbe hurtigt og kæmpe godt”, som det hed sig blandt lederne i LRA. Bosco skulle gøre sit bedste for at uddele den medicin, der nu var til rådighed, da han var en af de få, der kunne læse, hvad der stod på de forskellige medikamenter, LRA havde skaffet sig adgang til.

Da Bosco var 11 år, blev han tvunget til at slå ihjel første gang. Det var under et væbnet opgør med regeringstropperne. Bosco kæmpede med i opgøret og fik fat i en anden mands gevær. De var 33 fra LRA i det væbnede opgør og kun syv overlevede.

I nogle fortællinger om den voldsomme oplevelse fortæller Bosco oplevelsen frem som om han er en gangster. I denne position er han aldrig bange for noget og fortæller, at ”nothing can happen to me, because God is watching out for me and I am lucky, man, I am lucky”. Han taler med høj stemme og kraftfuldt kropssprog.

I andre genfortællinger af første gang Bosco slog ihjel, er hans stemme lav. Han holder lange pauser. Hans blik flakker. Dette er en langt mere sårbar position for Bosco at være i – og han forlader oftest denne position hurtigt og griber til andre narrativer, hvor han enten fortæller sig selv frem mere som gangster eller hjælper: Bosco fortæller for eksempel, at der var mange helt små børn i bushen hos LRA, og at han reddede nogle af dem, men at han også så mange af dem blive slået ihjel. I disse fortællinger synes Bosco at udelade af sin fortælling, at han kun selv var 10 år, når han refererer til de andre som ”små børn”.

Dette griber igen ind i den komplekse problematik om NGO-arbejde og børnesoldater. Hvordan kan vi begribe børns hverdag og identitetsforståelse, når den, i hvert fald en tid, er defineret af krig? Hvordan fremstilles tidligere børnesoldater i medierne i dag?

Igen er dette materiales ambition om at forstå så godt som muligt en vigtig agenda: Ved at lytte til Boscos mange forskellige fortællinger bliver vi klogere på hans mange forskellige oplevelser under krigen, og hvordan han i dag undertrykker eller omformer disse oplevelser til hvad der i dag muliggør en tålelig tilværelse for ham selv.

I dag er Bosco 22 år, og han drømmer om at få lov til at leve sammen med sin søn og at finde sammen med moderen igen. I de sidste tre år har Bosco ikke haft råd til at tage sig af sin familie, da han ikke har kunnet finde arbejde, men ved sidste besøg i Acholiland havde han netop fået arbejde som mekaniker. Boscos søn bor hos familiemedlemmer langt væk. Moderen er rejst væk. Bosco ved ikke hvorhen. Derfor har han også sjældent råd til at rejse op og se sin søn. Hans forhold til sin mor er ikke godt og hans far døde under krigen, da Bosco var fire år. Moderen og hendes familie bebrejder Bosco, at han har ”spildt en masse år” og driller ham med, at han er en fugl, i stedet for en mand. Bosco

drømmer også om at blive præst, rapper og fodboldstjerne. Om at få en uddannelse og om at bo i England, hvor hans onkel bor i dag. Det lykkedes onklen at flygte under krigen.

Øvelse 1: Refleksion og dialog i små grupper og så i plenum (1 lektion)

Hvis I kunne møde Bosco, hvad ville I så spørge ham om? Hvad ville I sige til ham? Hvad ville I fortælle om jer selv – og hvad ville I ikke fortælle?

I kan eventuelt skrive breve på engelsk til Bosco.

Øvelse 2: Observation og refleksion (2-4 lektioner afhængigt af, hvor mange videoer I tager noter til)

Med Boscos fortælling i erindring skal eleverne se en eller to af videoerne og tage noter til deres observationer individuelt.

Derefter udveksles der i mindre grupper: Hvad iagttog hver enkelt elev? Hvilke observationer har I tilfælles? Hvad har du set, som de andre i gruppen ikke har hæftet sig ved?

Spørgsmål der kan inspirere plenum diskussion

Hvordan opfatter I personerne i videoerne?

Hvad tror I deres historie rummer?

Hvad har I observeret generelt?

Hvordan adskiller genren på disse videoer sig fra andre genrer I kender og ser i jeres hverdag? En god metode til at finde ud af, hvilken genre man ser, er at være opmærksom på virkemidler (baggrundsmusik, lyssætning, klipning af materiale).

Hvilke virkemidler bruges fx i reality-tv? Hvilke virkemidler er i brug i disse videoer?

Hvad er forskellen på dokumentar, fiktion og reality TV?

Helle Harnisch: Email helle.harnisch@gmail.com